

**The 3rd Faculty of Management Science,
Silpakorn University
National Conference 2015**

**Proceedings of MSSU Conference
at Springfield Village Golf and Spa,
Cha-am, Petchburi**

May 8, 2015

**การประชุมวิชาการระดับชาติ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ครั้งที่ 3 ประจำปี 2558**

คำสั่งคณะกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ที่ 29 / 2558

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายพิจารณาผลงานทางวิชาการ

โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ คณะกรรมการจัดการ

มหาวิทยาลัยศิลปากร ครั้งที่ 3 ประจำปี 2558

.....

ตามที่คณะกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้กำหนดจัดโครงการประชุมวิชาการระดับชาติ คณะกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ครั้งที่ 3 ประจำปี 2558 ในวันศุกร์ ที่ 8 พฤษภาคม 2558 ณ โรงแรมสปริงฟีลด์ วิลเลจ กอล์ฟ แอนด์ สปา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี นั้น

เพื่อให้การดำเนินงานต่างๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงขอแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายพิจารณาผลงานทางวิชาการ ดังรายนามต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์	ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ วิไลนุช	กรรมการ
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชลภััสต์ วงษ์ประเสริฐ	กรรมการ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระ กุลสวัสดิ์	กรรมการ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ จันทิก	กรรมการ
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีดา ศรีนฤวรรณ	กรรมการ
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณวีร์ บุญคุ้ม	กรรมการ
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ เจษฎาลักษณ์	กรรมการ
9. อาจารย์ ดร.กัญญ์พัสวีย์ กล่อมธงเจริญ	กรรมการ
10. อาจารย์ ดร.เกริกฤทธิ์ อัมพะวัต	กรรมการ
11. อาจารย์ ดร.ประไพพิมพ์ สุทธิวิลินนนท์	กรรมการ
12. อาจารย์ ดร.ปิยวรรณ สิริประเสริฐศิลป์	กรรมการ
13. อาจารย์ ดร.สวรรษา ธรรมอภิพล	กรรมการ
14. อาจารย์ ดร.อนุชา กันทรดุขฎี	กรรมการ
15. อาจารย์ ดร.อัญญา นิลนพคุณ	กรรมการ
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นภานนท์ หอมสุต	เลขานุการ

สั่ง ณ วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2558

พ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์)

คณบดีคณะกรรมการจัดการ

รูปแบบและกลยุทธ์ความรับผิดชอบต่อสังคม ของบริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด

Patterns and Strategies of Corporate Social Responsibility of Pathumthani Rubber Company

พิทักษ์ ศิริวงษ์¹ กนกวรรณ นันทปัญญา² และ นฤมล กระจำจิ้ม²

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิทยา ปรัชญาการณวิทยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษา รูปแบบและกลยุทธ์การดำเนินโครงการ เพื่อปลูกจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมของ บริษัท บริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักคือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการบริหารจัดการโครงการเพื่อปลูกจิตสำนึกต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายผู้ดำเนินงาน ผู้จัดการฝ่ายการตลาด และพนักงานในองค์กร ทั้งหมดจำนวน 7 ท่าน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งการสังเกต และการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกของผู้จัดการ และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า (1) การให้ความหมาย คือ ศูนย์การผลิตสินค้าเป็นศูนย์การผลิตสินค้า จำพวกยาง ที่มีขนาดใหญ่ และมีการใช้พลังงานจำนวนมากหากไม่ได้รับการจัดการที่ีอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน อีกทั้งยังปลูกฝังจิตสำนึกให้กับพนักงานมีจิตสำนึกในการรักษาสังคมและ (2) รูปแบบในการดำเนินงาน โดยยึดแนวทางการทำกิจกรรมเพื่อสังคม 7 ประเภท ได้แก่ 1) การส่งเสริมการรับรู้ประเด็นปัญหาทางสังคม 2) การตลาดที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางสังคม 3) การตลาดเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาสังคม 4) การบริจาคเพื่อการกุศล 5) การอาสาช่วยเหลือชุมชน 6) การประกอบธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม 7) การพัฒนาและส่งเสริมผลิตภัณฑ์และบริการตามกำลังซื้อของคนในระดับฐานราก อาทิ โครงการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อปลูกจิตสำนึกสีเขียวต่อสังคมโดยการนำ สิ่งปฏิกูลภาคการอุตสาหกรรม อาทิ ขยะจากการเหลือทิ้งของอุตสาหกรรม น้ำเน่าเสียที่ถูกปล่อยทิ้ง ฯลฯ มาแปรรูปผ่านกระบวนการ แปรสภาพกลายเป็นน้ำที่สะอาดสามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ให้แก่ชุมชน และอุตสาหกรรมได้อีกครั้ง ซึ่งถูกทดสอบมาแล้วว่ามีความสะอาดและสามารถนำมาใช้ได้จริง ทางด้านกลยุทธ์ คือ การสังเกตจากพฤติกรรมของลูกค้า ว่าลูกค้าสามารถรับรู้ถึงกิจกรรมการดำเนินงานผ่านสื่อใด แล้วจึงจัดทำสื่อ ให้ตอบสนองต่อการรับรู้ของลูกค้า (3) ปัญหาและอุปสรรค คือ พนักงานในช่วงแรกไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามแนวคิดของความรับผิดชอบต่อสังคมและลูกค้าที่มาใช้บริการขาดความรู้และความเข้าใจต่อแนวความคิดความรับผิดชอบต่อสังคม จะถูกแก้ไขโดยการนำผลลัพธ์จากโครงการที่เกิดขึ้นไปสร้างแรงจูงใจให้กับพนักงานให้มาเข้าร่วมกับแนวความคิดความรับผิดชอบต่อสังคมและประชาสัมพันธ์ผ่านทางช่องทางต่างๆ เพื่อสร้างความรู้และความเข้าใจให้กับลูกค้าที่มาใช้บริการในศูนย์การค้าต่อไป

คำสำคัญ : แนวทางการทำกิจกรรมเพื่อสังคม

¹ รองศาสตราจารย์ ดร. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² นักศึกษาสาขาการตลาด คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

This qualitative research aimed at studying the patterns and strategies in implementing the Green Awareness Project at Pathumthani Rubber Company. Seven key subjects were stakeholders who took charge of the project comprising department manager, sales manager and staff. Data were collected from relevant documents, observation and in-depth interview. The results reveal that (1) Pathumthani Rubber Company is to produce a production center, also tires which are larger and have more energy if you do not get a better deal could impact on the environment and the community. Also awareness to employees more aware of the environment and society. (2) Formed in operation is the main by establish the way of social activities 7 categories such as 1. Support for the perception of social problems 2. The marketing which related to social issues. 3. The marketing for social solution. 4. The donation for charity. 5. The volunteer for community services. 6. The business which responsibility for social. 7. The development and providing product, service according to demand of the people in grassroots level. Promoting social responsibility The growing awareness of the society by bringing green. Sewage, industrial sectors, such as waste, industrial waste. Water pollution, etc. that were left to be processed through the process. Converted into clean water can be reused to benefit the community. And industry again. Strategically, the company observed clients' behaviors' perception to see what media they perceived the company's activities, then design the media to response to that. (3) The problems are that not only staff did not cooperate at first, but also customers lacked the knowledge of the social responsibility. These problems are solved through building incentives among staff and increase communication channels to raise green awareness among customers.

Keywords : Establish the way of social activities

บทนำ

“สถานการณ์ปัจจุบัน”ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของโลกเป็นปรากฏการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชากรโลกทั้งหมด เพียงแต่ความรุนแรงของปัญหาในแต่ละซีกโลกอาจไม่เท่ากันหรือแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมและสภาพพื้นที่ที่ปรากฏการณ์นั้นๆเกิดขึ้นการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของโลกอาจเกิดขึ้นเนื่องจากปัจจัยธรรมชาติ เช่น ภูเขาไฟระเบิด ก่อให้เกิดเถ้าฝุ่นละออง

ฟุ้งกระจายไปในบรรยากาศจนเกิดมลพิษทางอากาศขึ้นไฟไหม้ป่าทำให้เกิดเขม่าควันไฟฟุ้งกระจายในบรรยากาศ และเป็นการทำลายสารอาหารแร่ธาตุที่เป็นประโยชน์ต่อพืชและพื้นผิวดิน ซึ่งจะก่อให้เกิดมลพิษทางดินได้ การเกิดอุทกภัยทำให้กระแสน้ำชะล้างและพัดพาสิ่งสกปรกและสิ่งเป็นพิษบนพื้นดินไหลไปรวมกันอยู่ในแหล่งน้ำจนกลายเป็นปัญหามลพิษทางน้ำได้ นอกจากนี้มนุษย์ก็เป็นผู้กระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสิ่งแวดล้อมด้วย เนื่องจากมนุษย์จำเป็นต้องดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อการยังชีพและเพื่อการอยู่อาศัยในสังคม กิจกรรมต่างๆที่เกิดขึ้นล้วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น (ชูพันธุ์ ชมภูจันทร์ : 2556)

การผลักดันภาคอุตสาหกรรมในประเทศไทย การดำเนินนโยบายสังคม และเศรษฐกิจของไทย ที่ได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ รวมถึงการค้าระหว่างประเทศที่ทำให้เกิดการขยายตัวของภาคเกษตร ทำให้เกิดปัญหามลพิษด้านน้ำ อาหาร และก๊าซเรือนกระจก โดยเฉพาะระบบเศรษฐกิจที่มีการใช้ปัจจัยการผลิตจากทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในกระบวนการผลิต โดยปกติธรรมชาติสามารถขจัดมลพิษได้ แต่เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนแปลง สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปโดยมีมลพิษมากขึ้น ท่ามกลางการพัฒนาของเศรษฐกิจ ปริมาณของเสีย ที่ปล่อยมลพิษในปริมาณที่มากเกินไปเกินขีดความสามารถของธรรมชาติที่สามารถขจัดได้ จนทำให้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาอันดับหนึ่งของโลก (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, บัณฑิตวิทยาลัย, 2554)

กล่าวถึง บริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด ได้จดทะเบียน ณ วันที่ 3 กันยายน พ.ศ. 2535 โดยการก่อสร้างโรงงานที่ อำเภอสสามโคก จังหวัดประทุมธานี เนื้อที่ 5 ไร่ ประกอบด้วยตัวอาคารโรงงาน 1หลัง ขนาด 2,400 ตารางเมตร และเปิดดำเนินการผลิต ตั้งแต่วันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2535 โดยการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ใช้สำหรับรถจักรยานยนต์เป็นหลัก ด้วยความสามารถผู้บริหาร และการดำเนินการผลิตโดยคำนึงถึง Q,C,D อยู่เสมอ ทำให้เพียงระยะเวลาไม่นาน บริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด สามารถจัดส่งชิ้นส่วนให้แก่ บริษัทผู้ประกอบรถจักรยานยนต์ในประเทศ (O.E.M) ได้ทุกยี่ห้อ โดยจัดส่ง ให้แก่ ผู้ผลิตจักรยานยนต์สยามยามาฮ่า ซึ่งเป็นเจ้าแรก บริษัทควาซากิมอเตอร์โพซ์ จำกัด และบริษัทไทยฮอนด้าแมนูแฟคเจอร์ จำกัด ตามลำดับ และนอกจากนี้บริษัทฯ ยังส่งชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์ให้กับลูกค้าอื่นๆ ที่ทำการผลิตชิ้นส่วนส่งให้กับ OEMs อีกด้วย สำหรับชิ้นส่วนส่วนด้านอื่นๆ นอกเหนือจากในกลุ่ม Automotive บริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด ก็มีการดำเนินการอยู่บางส่วน เช่น การผลิตชิ้นส่วนที่ใช้เครื่องไฟฟ้า ให้กับ บริษัทมิตซูบิชิอิเล็กทริกคอมเมชั่น (ประเทศไทย) จำกัด (pathumtani rubber, 2558)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจในการศึกษาความหมาย รูปแบบ และกลยุทธ์การดำเนินงานกิจการเพื่อสังคม CSR ของบริษัท บริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด นอกจากนั้นยังสนใจในด้าน การดำเนินกิจกรรม ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่ได้รับรางวัลบริษัทจดทะเบียนดีเด่นด้าน CSR (Corporate Social Responsibility Awards) โดยยึดแนวทางการทำกิจกรรมเพื่อสังคม 7 ประเภท ได้แก่ 1. การส่งเสริมการรับรู้ประเด็นปัญหาทางสังคม (Cause Promotion) 2. การตลาดที่เกี่ยวข้องกับประเด็นทางสังคม (Cause-Related Marketing) 3. การตลาดเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาสังคม (Corporate Social Marketing) 4. การบริจาคเพื่อการกุศล (Corporate Philanthropy) 5. การอาสาช่วยเหลือชุมชน (Community Volunteering) 6. การประกอบธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม (Socially Responsible

Business Practices) 7. การพัฒนาและส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการตามกำลังซื้อของคนในระดับฐานราก (Developing and Delivering Affordable Products and Services) ของ Phillip Kotler and Nancy Lee ซึ่งผลของการศึกษาดังกล่าวอาจเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการดำเนินกิจกรรม CSR ตลอดจนการสร้างการรับรู้ในกิจกรรมเพื่อสังคม และสิ่งแวดล้อมสู่สาธารณชนอย่างเป็นเอกภาพได้อย่างแท้จริง และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาองค์กร และการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความหมาย รูปแบบ และกลยุทธ์การดำเนินงานกิจการเพื่อสังคม ของบริษัท บริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด
2. เพื่อศึกษาถึงกระบวนการ การสื่อสารกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้เกิดการดำเนินงาน เพื่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ของบริษัท บริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด

วิธีวิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเลือกใช้วิธีวิทยาเชิงปรากฏการณ์วิทยา เนื่องจาก ในการเก็บข้อมูลนั้นต้องอาศัยข้อมูลจากประสบการณ์ของผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจตามแนวคิดเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการบริหารจัดการโครงการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อปลูกจิตสำนึกสีเขียวต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของ บริษัท บริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายการดำเนินงานโครงการ ผู้จัดการฝ่ายการตลาด และพนักงานในองค์กร ทั้งหมดจำนวน 7 ท่าน

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมข้อมูลจากบทความ และเอกสารทางวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

1.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการบริหารจัดการโครงการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อปลูกจิตสำนึกสีเขียว ของบริษัท บริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1. ตัวผู้วิจัยซึ่งถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการวิจัย เป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยต้องมีการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับข้อมูลต่างๆที่จะวิจัย 2. แนวคำถามในการวิจัยที่นำมาจากบทความ เอกสาร เป็นแนวคำถามปลายเปิด โดยแนวคำถามจะครอบคลุมไปถึงประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้อง กับความรับผิดชอบต่อสังคม 3. เครื่องมืออื่นๆ ได้แก่ เครื่องบันทึกเสียง ใช้บันทึกข้อมูลจากคำพูดของผู้ถูกสัมภาษณ์ตั้งแต่เริ่มต้นการสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่ได้ออกมาถอดเทปแบบคำต่อคำให้อยู่ในรูปแบบของตัวอักษรเพื่อให้ง่ายต่อการวิเคราะห์ข้อมูล และสมุดจดบันทึก

3. การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

หลังจากเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ก่อนที่นำข้อมูลไปวิเคราะห์ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยใช้หลักวิธีสามเส้า (Triangulation) โดยแบ่งการตรวจสอบออกเป็นเพียง 2 แบบ ได้แก่ 1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ ข้อมูลที่ได้มาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่มีความคล้ายคลึงกันหรือไม่ ซึ่งผู้วิจัยนั้นได้นำข้อมูลจากบุคคลต่างๆ ที่ถูกสัมภาษณ์เข้ามาเปรียบเทียบกัน และพบว่าข้อมูลมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน แสดงว่าข้อมูลของผู้วิจัยถูกต้อง 2. การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) คือ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบทฤษฎีที่ใช้มีหลากหลายแล้ว ข้อมูลทฤษฎีมีความเป็นไปได้ทั้งทางเดียวกันหรือไม่ หากพบว่าทฤษฎีที่นำมาใช้นั้น ได้ข้อค้นพบที่คล้ายคลึงกันและมีความชัดเจน แสดงว่าข้อมูลผู้วิจัยมีความถูกต้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Method) ในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) ด้วยการถอดเทปการสนทนาแบบคำต่อคำ (Verbatim) เมื่อผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ว่า แต่ละกิจกรรมส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมบริษัท บริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด ที่องค์กรได้จัดทำขึ้น มีรูปแบบและกลยุทธ์การดำเนินกิจกรรมอย่างไร และเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะเป็นไปตาม นโยบายขององค์กรในเรื่องของแนวคิดเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมหรือไม่ และศึกษาปัญหาพร้อมอุปสรรค แนวทางแก้ไขที่เกิดขึ้นจากการทำโครงการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมบริษัท บริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด เพื่อเป็นแนวทางพื้นฐานในการวางแผนการพัฒนารูปแบบและกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจตามแนวคิดเพื่อสังคม และสิ่งแวดล้อมองค์กรต่อไปในอนาคต

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาให้ความหมาย รูปแบบและกลยุทธ์ ความรับผิดชอบต่อสังคม ของบริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด ครั้งนี้ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลเอกสาร (Documentary Research) อาทิ รายงานประจำปี และเว็บไซต์ของบริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด ประกอบกับการใช้วิธีสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth-Interview) เพื่อการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบและกลยุทธ์การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม (CSR) โดยมีผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. การให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด โดยศึกษานโยบายขององค์กรมีสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม จาก การศึกษาพบว่า บริษัทที่ได้รางวัลบริษัทจดทะเบียนดีเด่น CSR มีความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ที่สอดคล้องกับนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ที่คล้ายคลึงกันผ่านการกำหนดนโยบายขององค์กร วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมขององค์กร สามารถสรุปได้ดังนี้

ความรับผิดชอบต่อสังคม ของบริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด คือ “การบริหารงาน การร่วมมือร่วมใจสู่ความสำเร็จ โดยความสามารถของคนไทยจนก้าวไปสู่การเป็น บริษัทคนไทยที่ผลิตชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์ยางยนต์ พร้อมทั้งการแข่งขันในโลกอุตสาหกรรมยางยนต์ การใส่ใจต่อสิ่งแวดล้อมที่ความยุติธรรมโปร่งใสต่อทุกฝ่าย

ความรับผิดชอบต่อสังคม และผู้จัดจำหน่ายคนกลาง ปรับกลยุทธ์พัฒนาทุกๆด้าน รักษาความเป็นผู้นำอย่างยั่งยืน。”ความสำเร็จมาจากการร่วมมือร่วมใจของพนักงานทุกคนเพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ และจากการสนับสนุนจากผู้จัดจำหน่ายคนกลาง ดังนั้น บริษัทจึงมีนโยบายชัดเจนที่จะคืนประโยชน์สู่สังคม และสิ่งแวดล้อม ในทุกๆด้านฐานะของผู้ผู้นำในการผลิตชิ้นส่วนยางยนต์ และเป็นบริษัทของคนไทย บริษัทเล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ตลอดจนโอกาสทางการศึกษาของเยาวชนไทย ซึ่งต้องเติบโตไปเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า และกำลังสำคัญของการพัฒนาประเทศ ตลอดจนการนำหลัก 3R มาใช้ด้วยความคาดหวังอย่างเต็มเปี่ยมว่าคนไทยจะมีคุณภาพชีวิต สังคมสภาพแวดล้อม และการศึกษาที่ดียิ่งขึ้น

2. รูปแบบกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ของบริษัท ประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด โดยหลักการของ ฟิลิป คอตเลอร์ และแนนซี ลี และรางวัลบริษัทจดทะเบียนดีเด่นด้าน CSR (Corporate Social Responsibility Awards)

จากผลการศึกษาวิจัยพบว่า บริษัทที่ได้รับรางวัลบริษัทจดทะเบียนดีเด่นด้าน CSR บริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด มีรูปแบบการดำเนินงาน อย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ของบริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด ตามหลักการแบ่งรูปแบบการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ของฟิลิป คอตเลอร์ และแนนซี เป็นดังนี้

รูปแบบกิจกรรมเพื่อสังคม	บริษัท ฟิอาร์ซี จำกัด
1. การส่งเสริมประเด็นสังคม	✓
2. การตลาดเกี่ยวกับประเด็นสังคม	✓
3.การตลาดเพื่อสังคม ขององค์กร	✓
4. การบริจาคตรง	✓
5. อาสาสมัครช่วยเหลือชุมชน	✓
6. ข้อปฏิบัติทางธุรกิจเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม	✓
7.การพัฒนาและส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการตามกำลังซื้อของคนในระดับฐานราก	✓

บริษัท ประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด มีรูปแบบการดำเนินกิจกรรมธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้ง 7 ประเภท การส่งเสริมประเด็นสังคม การตลาดเกี่ยวกับประเด็นสังคม การตลาดเพื่อสังคมขององค์กร การบริจาคโดยตรง อาสาสมัครช่วยเหลือชุมชน ข้อปฏิบัติทางธุรกิจเพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม และการพัฒนาการส่งมอบผลิตภัณฑ์และบริการตามกำลังซื้อของคนในระดับฐานราก โดยผ่านการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรม โดยมุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายหลักที่เป็นชุมชนโดยรอบโรงงานอุตสาหกรรมยางยนต์ โดยมีประเด็นทางสังคมที่ทำให้เกิดกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในเรื่องการศึกษา ด้านความปลอดภัย ด้านกีฬา ด้านคุณภาพชีวิต เป็นต้น

3. กลยุทธ์การดำเนินกิจกรรมอย่างรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ของบริษัท ประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด

จากผลการศึกษากลยุทธ์ พบว่าการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ของบริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด (พีอาร์ซี) เป็นปัจจัยของความสำเร็จที่สำคัญ ที่ก่อให้เกิดการสร้างคุณค่า ร่วมกันทั้งในส่วนขององค์กร (Corporate Value) และคุณค่าทางสังคม (Social Value) ภายใต้กรอบ แนวความคิดของความเท่าเทียม การสนับสนุนให้พนักงานขององค์กรไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดทุกคนต่างมี ส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม และการเป็นพันธมิตรที่ยั่งยืน ซึ่งการสร้างความสัมพันธ์บนพื้นฐานการ เท่าเทียมกัน มีการร่วมกันวางแผน ปฏิบัติ ตรวจสอบ ปรับปรุงให้เหมาะสม พีอาร์ซี. และองค์กรพันธมิตรมี ส่วนร่วมในทุกขั้นตอนการทำงาน นับตั้งแต่การวางแผนโครงการ มีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์ แนวทางการปฏิบัติร่วมกัน กำหนดขั้นตอนการปฏิบัติ ระบุหน้าที่ของแต่ละองค์กรอย่างชัดเจน มีการวาง ข้อกำหนดในการติดตาม ตรวจสอบร่วมกัน มีการกำหนดกรอบระยะเวลาการรายงาน และติดตามรายงานผล จนกระทั่งถึงการนำผลการทำงานมาวิเคราะห์สรุปเพื่อหาข้อปรับปรุงในการทำงานร่วมกันต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง “รูปแบบและกลยุทธ์การรับผิดชอบต่อสังคม ของบริษัทที่ได้รับรางวัลบริษัทจดทะเบียนดีเด่นด้าน CSR เมื่อพิจารณาผลการศึกษาพบว่า มีหลายประเด็นที่จะนำมาอภิปราย เพื่อให้เกิดความ ชัดเจน และเป็นประโยชน์ต่อการให้ความหมาย รูปแบบ และกลยุทธ์การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อ สังคม ดังต่อไปนี้

1. การให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด

ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกตกรณีศึกษาครั้งนี้ ไว้ว่า เป็นองค์กรอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ยางของคนไทย ซึ่งส่งผล ต่อเศรษฐกิจและการเกษตรต้นยางพาราของประเทศรวมทั้งเป็นองค์กร ที่เป็นศูนย์กลางของการผลิตจัดส่ง วัสดุอุปกรณ์ที่ผลิตจากยางพาราทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ดังนั้น ในการกำหนดนโยบายการดำเนินธุรกิจ มักมุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวม และให้ความสำคัญต่อการดำเนินการรับผิดชอบต่อสังคมเป็นสำคัญ เมื่อพิจารณา บริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด ระบุไว้ว่า บริษัทมุ่งมั่นที่จะพัฒนาบริษัทคนไทยที่มีคุณภาพ และการผลิต ชิ้นส่วนผลิตภัณฑ์อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมความปลอดภัยในกระบวนการผลิตเพื่อสังคม และ สิ่งแวดล้อม ข้อความวิสัยทัศน์ของบริษัทข้างต้น ได้ระบุและสะท้อนถึงการพัฒนาบุคคล การดำเนินธุรกิจอย่าง เป็นระบบ มีประสิทธิภาพพร้อมความปลอดภัยอย่างเป็นรูปธรรม โดยระบุถึงกระบวนการผลิตเพื่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ทำให้เห็นว่าองค์กรคำนึงถึงสังคม และสิ่งแวดล้อม แต่ไม่ได้บ่งชี้อย่างชัดเจนที่ว่า “ความ ปลอดภัยในกระบวนการผลิตเพื่อสังคม และสิ่งแวดล้อม” ไม่ได้สื่อความหมายที่ชัดเจนต่อผลของการดำเนิน ธุรกิจรับผิดชอบต่อสังคม

ผู้วิจัยเห็นว่า การกำหนดเนื้อหาสาระของวิสัยทัศน์ เป็นเครื่องมือที่สามารถกำหนดข้อความสำคัญที่มีความ หมายต่อการรับรู้ของคนในสังคม และชุมชน จึงควรมีการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ เพื่อให้เกิด ความแน่ใจว่าข้อความดังกล่าวสื่อความหมายได้ชัดเจน และตรงตามที่ต้องการ เป็นที่เข้าใจแก่ผู้ที่

เกี่ยวข้องกับองค์กร หากการกำหนดเป้าหมายกำกับเวลาไว้ด้วย จะช่วยให้สามารถประเมินผลได้ว่าองค์กรบรรลุตามวิสัยทัศน์ขององค์กร

2. รูปแบบการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม ของบริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด บริษัทที่ได้รับรางวัลบริษัทจดทะเบียนดีเด่นด้าน CSR

รูปแบบการดำเนินธุรกิจอย่างรับผิดชอบต่อสังคม ของบริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด หากพิจารณาตามทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินการ สามารถแบ่งเป็นทรัพยากรภายในองค์กรเป็นหลัก และการดำเนินทรัพยากรภายนอกองค์กรเป็นหลัก ได้แบ่งประเภทความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรไว้ ดังนี้

1. การดำเนินการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กรเป็นหลัก (Corporate-driven : CSR) หากพิจารณาโดยยึดที่ตัวกระบวนการทางองค์กร สามารถจำแนกได้ดังนี้

1.1 การดำเนินการที่อยู่ในกระบวนการทางธุรกิจ (CSR in process) ซึ่งมีพื้นฐานอยู่ที่การดำเนินการ CSR ที่ให้ความสำคัญกับมิติภายในองค์กร โดยการปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนด และปฏิบัติตามมาตรฐาน หรือค่านิยมขององค์กร ซึ่งมากกว่ากฎหมายกำหนด อาทิ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การดูแลกิจการที่ดี มีคุณธรรม และความโปร่งใส รูปแบบดังกล่าวสอดคล้องกับ ฟิลลิป คอตเลอร์ และแนนซี ลี (2005) ได้ให้แนวทางของความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรไว้ ที่เรียกว่า Socially Responsible Business Practices (ข้อปฏิบัติทางธุรกิจเพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม) ซึ่งสิ่งที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ การจัดการทรัพยากร และสิ่งแวดล้อมภายในองค์กร

1.2 การดำเนินการซึ่งแยกต่างหากจากกระบวนการทางธุรกิจ หรือเกิดขึ้นภายหลังกระบวนการทางธุรกิจ (CSR after process) มันเป็นความรับผิดชอบต่อสังคมที่ขยายจากสังคมภายในองค์กรไปสู่ชุมชนใกล้เคียง คือ ชุมชนที่อยู่บริเวณโดยรอบการทำอุตสาหกรรม และสังคมในวงกว้างมากขึ้น โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนองค์กรการกุศลในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ การสนับสนุนให้พนักงานเสียสละเวลาเป็นอาสาสมัครในกิจกรรมเพื่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ ฟิลลิป คอตเลอร์ และแนนซี ลี (2005) ได้แนะนำแนวทางการรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรไว้ ที่เรียกว่า การบริจาคโดยตรง (Corporate Philanthropy) การตลาดเพื่อสังคม (Corporate Social Marketing) และอาสาสมัครช่วยเหลือชุมชน (Community Volunteering)

2. การดำเนินการโดยใช้ทรัพยากรภายนอกองค์กรเป็นหลัก (Social-driven CSR) มักเป็นการดำเนินกิจกรรมทางการตลาด โดยใช้สื่อทางการตลาดแบบผสมผสาน อาทิ ที่เชิญชวนลูกค้า บริจาคส่วนลดของสินค้าให้กับ โครงการพ่อขุนหัว แม่ขุนหัว กับผู้ป่วยเด็กที่ติดเชื้อเอชไอวี โดยองค์กรร่วมบริจาคเงินจำนวนหนึ่งสมทบอีกด้วย ยอดเงินบริจาคจะมาก หรือน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับส่วนลดการจัดซื้อสินค้าผลิตภัณฑ์ยางยนต์ ซึ่งเท่ากับองค์กรบริจาครายได้ หรือกำไรจากการจัดจำหน่ายสินค้า ให้กับองค์กรสาธารณกุศลโดยลูกค้ามีส่วนร่วมในการบริจาคด้วย ซึ่งคล้ายคลึงกับรูปแบบ ฟิลลิป คอตเลอร์ และแนนซี ลี (2005) เรียกว่า การตลาดเกี่ยวเนื่องกับประเด็นสังคม (Cause-Related Marketing) โดย ฟีอาร์ซี ยังได้จัดโครงการเพื่อสังคม

ที่เป็นรูปธรรมชัดเจนและน่าสนใจ อาทิ โครงการฟื้นฟูพัฒนาอย่างยั่งยืน ตามแนวทาง 3R คือ Reduce Reuse and Recycle เพื่อสร้างจิตสำนึก และกระตุ้นพฤติกรรมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ยังมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ จากแนวทางอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ค่อนข้างเป็นวิชาการ ให้เป็นในรูปแบบหัวข้อที่สั้น กระชับ จดจำง่ายน่าสนใจ และสื่อความหมายให้ครบถ้วนตามหลักวิชาการ

3. กลยุทธ์การดำเนินกิจกรรมอย่างรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ของบริษัท ประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด

กลยุทธ์การดำเนินกิจกรรมอย่างรับผิดชอบต่อสังคม ของบริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด เริ่มจากการกำหนดนโยบายด้านความรับผิดชอบต่อสังคม เข้าไปเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม วัฒนธรรมองค์กร ซึ่งมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันออกไป เพื่อยึดถือเป็นแนวทางการปฏิบัติให้กับพนักงานทุกคนได้ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน และดำเนินการภายในองค์กรให้ดีกว่าก่อน อาทิ การจัดการกระบวนการผลิตที่ดี การจัดทรัพยากรบุคคลที่ดี การใช้ทรัพยากร การพัฒนาคุณภาพการผลิต และบริการการจัดการสิ่งแวดล้อมในกระบวนการทำงาน ตลอดจนสร้างจิตสำนึกให้พนักงานมีความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาองค์กรให้มีความเข้มแข็ง และขอบเขตในการทำงานที่มีความชัดเจนสูง ทั้งเรื่องของการเลือกประเด็นปัญหา กลุ่มเป้าหมาย พันธมิตร ตลอดจนการวางแผนการดำเนินงาน และการติดตามผล สร้างวัดชี้วัดประเมินผลการดำเนินกิจกรรม

ข้อสังเกต คือ บริษัทมุ่งเน้นการดำเนินงานอย่างความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องในลักษณะการประกอบธุรกิจของบริษัทเท่านั้น หากแต่ผู้วิจัยเห็นว่า ถ้าบริษัท พีโออาร์ซี สามารถเชื่อมโยงการดำเนินการ หรือกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมไปสู่ชุมชนอื่นนอกเหนือจากแวดวงธุรกิจที่บริษัทเกี่ยวข้อง โดยการเชื่อมโยงจากชุมชนขนาดเล็กไปสู่สังคมที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งสามารถมองเห็นประเด็นปัญหาสังคมในเรื่องที่กว้างขึ้น เพื่อขยายเป็นลักษณะสายโซ่ CSR แล้ว เพื่อชุมชน และสังคมของไทยจะได้มีการพัฒนา และเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นต่อไป เนื่องจากความรับผิดชอบต่อสังคมภาคธุรกิจ ไม่ใช่เพียงการบริจาคเป็นครั้งคราว หรือการโฆษณา ประชาสัมพันธ์ แต่เป็นการสร้างคุณค่าต่อสังคมรอบไปถึงการสร้างธุรกิจให้ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษารูปแบบและกลยุทธ์การรับผิดชอบต่อสังคม ของบริษัทประทุมธานีรับเบอร์ จำกัด เพื่อเป็นแนวทางให้กับผู้มีความสนใจ ที่จะเริ่มต้นการดำเนินกลยุทธ์รับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมในรูปแบบกิจกรรม หรือโครงการที่สร้างสรรค์เพื่อสังคม และสิ่งแวดล้อมที่สมบูรณ์อย่างยั่งยืน

อุตสาหกรรมสีเขียว หรือเรียกอย่างหนึ่งคือ ธุรกิจสีเขียว เป็นการดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงชุมชนข้างสถานประกอบการ สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยรวมที่อาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินกิจกรรมทางอุตสาหกรรมขององค์กร รวมถึงบุคคลภายในองค์กร หรืออีกนัยหนึ่งคือ การที่องค์กรได้มีการดำเนินการจัดการสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ดี ซึ่งมีความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างใจจริง มีการปฏิบัติการจัดการดำเนินโครงการตรวจสอบ และปรับปรุงแผนงานสิ่งแวดล้อม และการรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

ดังนั้นองค์กรอุตสาหกรรมที่มีความสนใจใช้เป็นตัวแบบแนวทาง ต้องมีความมุ่งมั่นอย่างตั้งใจจริง การกำหนดนโยบายขององค์กรอย่างชัดเจน มีความต่อเนื่อง และมีการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

- สุทธิศักดิ์ ไกรสรสุธานี. “CSR:มิติใหม่ในการบริหารธุรกิจ” วารสารสื่อพลัง : 2550
- เขมา ทับทิมใส : 2551. ได้ทำการศึกษาเรื่อง: การให้ความหมายรูปแบบและกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่ได้รับรางวัลดีเด่นด้าน (CSR) วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาการประกอบการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฟิลลิป คอลเลอร์ และ แนนซี ลี. บริษัทบริหาร (ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร) ทำการกุศล เพื่อภาพลักษณ์องค์กรและตอบสนองประเด็นสังคม. แปลโดย หม่อมราชวงศ์ รมณีย์ฉัตร แก้วกิริยา. กรุงเทพฯ : ยูนิเวอร์แซล พับลิชิ่ง : 2551
- บริษัทท่องเที่ยวพิเศษจำกัด: 2548.(online). Available : <http://www.klongwises.com/SaveEarth/SaveEarth.html>
- รศ.ดร.วศินา จันทศิริและ ผศ.สิริพิชญ์ วรรณภาส 2551.(online).Available:http://stouonline.stou.ac.th/courseware/courses/ecology/content/modules/ecology_odule7.pdf
- บริษัทปทุมธานีรับเบอร์จำกัด : 2552. (online). Available: <http://www.prc-rubber.com>
- ชูพันธุ์ชมภูจันทร์: 2556. คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. (online).Available: http://www.baanjomyut.com/library/global_community/01_5.html